

Fødevarestyrelsen
Att.: Mette Holm

Sendt til: meth@fvst.dk

J.nr. 2021-29-22-02761

Høring over forslag til ny EU forordning om genanvendt plast til kontakt med fødevarer

Dansk Affaldsforening havde gerne modtaget denne forordning i høring, da den også fastlægger krav til affaldsindsamling og -sortering. Vi er dog heldigvis blevet opmærksomme på den ad andre veje. Vi kan forstå på Fødevarestyrelsen, at kravene til indsamlingsdelen er nye i forhold til den gældende forordning. Høringssvaret er afgivet med forbehold for en eventuel behandling i bestyrelsen.

Formålet med forordningen er at fastsætte regler for markedsføring, udvikling og drift af genanvendelsesprocesser samt anvendelse af fødevarerkontaktmaterialer af genanvendt plast.

Generelle betragtninger

Når fødevareremballager kan recirkuleres til nye fødevareremballager er vi tættere på at have lukkede materialekredsløb og vi formindsker downcycling af højværdifulde materialer til mere robuste og lavværdige anvendelser. Dansk Affaldsforening bakker derfor op om, at der stilles krav til både indsamlingen og genanvendelsesprocesser af plastemballager, der kan indgå i sådanne kredsløb. Vi kan derudover forstå, at forordningen er målrettet mekanisk genanvendelse af plast, mens plastpolymerer udvundet via kemisk genanvendelse ikke omfattes af forordningen, da disse kan anvendes 'frit' ligesom andre virgine polymerer. Fra anden side har vi hørt at kemisk genanvendelse af plast ikke er omfattet, da der ikke kan sikres sporbarhed i processen. Det kunne være fint at få en tilbagemelding på, hvilke regler der måtte gælde for kemisk genanvendelse.

I Dansk Affaldsforening oplever vi en stor udvikling i både sorterings- og behandlingsteknologier af plastaffald, mens der måske er et forskningsmæssigt efterslæb i forhold til kvaliteten af de materialer, der kommer ud af processerne. Så vidt vi kan se, har Kommissionen ikke vedlagt nærmere analyser heraf? Vi vil gerne gøre opmærksom på, at i hvert fald DTU har kigget på kvaliteten af plastfraktionen i affaldsstrømmen (https://backend.orbit.dtu.dk/ws/portalfiles/portal/178411474/Thesis_online_version_Marie_Kampmann_Eriksen.pdf). I tillæg hertil har vi også en bemærkning om definitionen af 'contamination', der ikke

10-02-2022
Side 1 af 5

J.nr. 11.11.21

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

lader til at rumme problemstillingen med tilsætningsstoffer (NIAS), der kan være indeholdt i en fødevarerogodkendt emballage, gemt bag en funktionel barriere og som evt. kan frigives når plasten omsmeltes til pellets.

Det vigtigt at sikre kvaliteten og begrænse kontamineringen af den fødevarerogodkendte emballage, som skal recirkuleres.

I forhold til sorteringsleddet vil vi især gøre opmærksom på teknologien digitale vandmærker til plastemballager (Holygrail), som resulterer i, at vi kan udsortere ikke kun fødevareremballager, men ligefrem fødevareremballager fra fx en bestemt producent.

Dette understreger nødvendigheden af at samarbejde i værdikæden – fra producenterne over indsamlerne til genvindingsbranchen. Som vi læser forslaget til forordning, kan den understøtte, at sådanne samarbejder indgås, da det ellers ikke vil være muligt at leve op til kravene. Derfor ser vi også positivt på forslag, som det foreliggende, der kræver en omstillingsparathed og udfordrer os teknisk, praktisk og mentalt i alle led i kæden.

Da vi nærmer os et tidspunkt, hvor det ikke længere er urealistisk, at sorteringsanlæg kan udsortere fødevarerplastaffaldsemballage ud fra en blandet emballage- eller blandet plastaffaldsstrøm er det ekstra interessant, hvilke krav forordningen vil stille til affaldsindsamlingen.

Affaldsindsamling

Kravene til affaldsindsamlingen fremgår af artikel 6 under titlen krav til indsamling og forbehandling. Men det fremstår noget uklart, hvornår bestemmelserne relaterer sig til indsamlingssystemet og hvornår de er rettet mod den aktør, som ønsker at omdanne fødevarerplastemballager affald til nyt fødevarerogodkendt plast. Eller faktisk er det blandet fuldstændigt sammen, hvilket også gør det svært at finde ud af til hvilket led i affaldsværdikæden kravet stilles. Da der er tale om en forordning der er direkte gældende i alle medlemsstater, er det endnu vigtigere, at reglerne fremstår tydeligt, herunder hvilke aktører og hvilke led i værdikæden de retter sig mod.

Måske vil det være muligt at rette op på forvirringen ved at give noget mere fokus på definitionerne i starten af forordningen? Flere begreber er ikke definerede.

Hvis vi blot tager artikel 6.1.

Her fremgår det at en affaldsoperatør, der deltager i forsyningskæden af plastindgangsmateriale skal sikre, at det **indsamlede plast** opfylder betingelserne i a)-d). Men menes der ikke, at affaldsoperatøren (eller måske indsamleren eller sorteringsanlægget) skal sikre at **indgangsmaterialet** (og ikke alt det indsamlede

plast) til fremstilling af ny fødevareplastemballage lever op til kravene? Det indsamlede plast vil forventeligt først skulle sorteres for at kunne opfylde kravene?

Altså, der stilles krav til at affaldsoperatøren skal sikre at det input-materiale der leveres til videre behandling, dekontaminering osv. består af:

- plast der er godkendt og brugt som fødevarekontaktemballager fra visse affaldsstrømme (a +b)
- plastaffaldet er separat indsamlet (c – som uddybes i punkt 2)
- der er et minimum af ikke-target materialer (d)

Der fremgår ikke nogen tolerancekrav, men i virkelighedens verden vil der kunne være fx 1-2% uønskede/fejlsorterede materialer i en opsorteret affaldsstrøm, men det adresseres ikke her? Er det en del af dekontamineringen senere i processen?

I Danmark er det kommunerne, der forestår indsamlingen af plast fra husholdninger – i hvert fald frem til 2025, hvor der indføres producentansvar for emballager i Danmark, hvilket betyder, at producenterne overtager det finansielle og eventuelt også operationelle ansvar for indsamling og behandling af emballager. Det forventes dog, at kommunerne fortsat vil varetage indsamlingen.

Vi forventer, at 6.2 (a) primært er relevant for indsamling af erhvervsaffald, mens det er kravene i 6.2 (b), der er relevante for den kommunale indsamling.

I artikel 6.2 (b) gives der vide rammer for hvilke fraktioner fødevarekontaktplastemballageaffaldet må indsamles sammen med, hvilket rummer flere end de sammenblandinger vi tillader i affaldsbekendtgørelsen (papir og glas er fx ikke tilladt at sammenblende med plast i de danske regler). Bestemmelsen lukker dog også for muligheden for, at fødevaregodkendt plast udsorteres til nyt fødevaregodkendt plast ud fra en tør restaffaldsstrøm som de fynske kommuner har søgt Miljøstyrelsen om dispensation om. Er der forskning, der understøtter denne afgrænsning?

Punkt 6.2.(b) (i) handler om farlige stoffer i indsamlingssystemet. Alle kommuner i Danmark skal have en henteordning for farligt affald i en særskilt ordning, hvorved omfanget af farlige stoffer må forventes at være lavt i de andre fraktioner/ordninger. Der er dog et evigt obs-punkt i forhold til faremærkede emballager. Her vil der kunne ske fejlsorteringer, ligesom det bør undersøges, om de nationale sorteringsvejledninger i forhold til faremærket plast kan rumme, at der efterfølgende skal udsorteres fødevaregodkendt plast af fraktionen. Til orientering er det p.t. tomme emballager med mærket 'sundhedsfare', der er tilladt i plastfraktionen.

I punkt 2.(b)(ii) adresseres at selve indsamlingen og sorteringen skal minimere kontaminering af fraktionen med plastaffald, der ikke er fødevarer-godkendt. Det er måske her, at der i bløde ord adresseres en tolerancetærskel? Men vi har lige pludselig også forladt indsamlingen og bevæget os over i behandlingsleddet. Skal behandlingsleddet derved opfattes som en del af 'separat indsamling'?

I den virkelige verden kan det give udfordringer at stille blandede krav. Det vil ofte være forskellige aktører der er ansvarlige for hhv. tilrettelæggelse af ordningen, udførelse af indsamlingen, udførelse af omlastning og endelig sortering hos en eller flere aktører. Det er måske hensigten at det samlede ansvar for værdikæden skal ligge hos converteren, men det fremgår ikke særlig tydeligt.

Det kunne i øvrigt være fint med nogle bud på hvilke krav der kan stilles til de enkelte led – fx så kommunerne kan tage hensyn hertil i deres udbud. Det kunne måske anføres i et bilag, som ikke-bindende eksempler?

I punkt (iii) kræves det, at der opstilles kvalitetssikringssystemer hos de enkelte aktører. Det er lidt uklart, hvad det betyder mere konkret, fx i forhold til de kommunale indsamlingsordninger, men når det ikke uddybes mere, må vi antage at der er et stort omfang af metodefrihed til at kvalitetssikre ordningen? Men så stilles der et nyt krav om kvalitetssikringssystem i 6.3 – er det et andet end det i 6.2 (b)(iii)?

Kravet i 6.3 kan give udfordringer.

Hvad er det for nogle batches der menes i 6.3 (a)? Vi tænker, at man tidligst kan spore affaldet fra en omlasteplads, dvs. at man vil kunne få data fra hvilken kommune affaldet er indsamlet i, i hvilken type ordning (og med hvilke sorteringskriterier). Det er hidtil ikke muligt at have sporbarhed helt tilbage til borgerens skraldespand.

Da affaldet indsamles af en myndighed, burde det ikke være nødvendigt med certificering af en uafhængig tredjepart? Vi foreslår derfor, at bestemmelsen udvides til, at man enten skal være 3. parts certificeret eller myndighedsgodkendt.

Der henvises en forordning om god fremstillingsmæssig praksis for materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer fra 2006, så vidt vi kan se består det også mest af nogle overordnede principper og det er ikke lykkedes os at finde punkt B i bilaget til forordningen?

Affaldsindsamling adresseres også andre steder i forordningen og det er uklart hvad de enkelte termer betyder. Er 'recycling scheme' en genanvendelsesordning fra indsamling til slut-oparbejdning eller er det kun oparbejdningsprocessen?

Det fremgår fx i artikel 9.4 at et affaldsindsamlingsystem skal være en del af en genanvendelsesordning og at den skal være dedikeret til denne ordning? Det er da i modstrid i forhold til at tillade udsortering af fødevaregodkendt plast fra husholdningens affald?

Videre i 9.7 står der at hvis en ordning tillader indsamling fra forbrugere skal de ske separat fra andet affald i udpegede indsamlingssteder – det er også i modstrid med bestemmelserne i artikel 6?

Afsluttende bemærkninger

Kommissionens udkast til forordning er svær at læse og forstå. Den gør det ikke tydeligt hvilke krav der stilles til hhv. private aktører og lokale myndigheder, der kan forestå forskellige dele af værdikæden. Vi er blevet orienteret om, at Kommissionen har en forceret tidsplan for vedtagelse af forordningen, hvilket undrer os, når reglerne i deres udkast fremstår kompliceret beskrevet og forholdsvist uklare. Vi ser gerne at Fødevarestyrelsen indkalder branchen til en særskilt drøftelse af dette forslag. Også i lyset af, at reglerne skal kunne rumme forskellige organiseringsformer – fx kommunal indsamling.

Afsluttende vil vi endnu engang understrege at vi ser positivt på forordningen. Udfordringen med at få recirkuleret fødevareplast retur til ny fødevareplast er en udfordring som vi gerne vil bidrage til at få løst i samarbejde med bl.a. producenterne, sorteringsanlæg og genvindingsindustrien.

Med venlig hilsen

Nana Winkler
Specialkonsulent